

JORNADES SOBRE EL DOFÍ MULAR

ESTUDIS, ALTERNATIVES I CRITERIS QUE
CAL TENIR EN COMPTE QUAN UN CENTRE
D'ANIMALS EN CAPTIVITAT TANCA

14 I 15 DE SETEMBRE DE 2017
BARCELONA, CAMPUS DE LA CIUTADELLA
DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA.

Programa
i ponents

subman
construint un futur marí sostenible

Informa-te'n a:
barcelona.cat/benestaranimal

Ajuntament de
Barcelona

INTRODUCCIÓ

El desembre del 2016, Barcelona es va declarar “ciutat lliure de dofins en captivitat”, un nou estatus que va assolir amb l’aprovació de la majoria dels regidors de l’Ajuntament. L’Ajuntament de Barcelona és propietari del Zoo de Barcelona, que acull sis dofins mulars en captivitat, i garanteix el màxim benestar per als animals.

Amb vista a aquest nou escenari, l’Ajuntament de Barcelona ha decidit organitzar unes jornades centrades a contextualitzar el debat per dissenyar les directrius d’actuació més adients un cop s’ha pres la decisió de posar fi a la conservació de dofins en captivitat.

La finalitat de les jornades no és debatre els pros i els contres de la captivitat, assumptes relacionats amb el benestar dels animals, la durada de la vida dels dofins en captivitat o en llibertat, la mida o tipus de les instal·lacions, la conveniència de fer espectacles o l’èxit dels programes de conservació.

La finalitat de les jornades és recopilar informació que pugui ser útil als encarregats de prendre les decisions en el moment en què, per motius econòmics, tècnics, ètics o

polítics, hagin de traslladar els dofins que ja no vulguin mantenir en les seves instal·lacions.

Prendre la decisió final del que ha de succeir a cadascun dels dofins no és una tasca senzilla. Hi ha diversos grups d’interès als quals caldrà escoltar, agendes polítiques i terminis que caldrà complir i, possiblement, situacions d’emergència sobre les quals caldrà actuar a causa del mal estat de les instal·lacions o bé si es troben per sota d’uns requisits legals mínims. La decisió final ha de garantir que els dofins rebin el tracte més adient en un escenari que tingui cura del seu benestar i en la millor ubicació disponible actualment.

Durant les jornades, es durà a terme un procés participatiu per determinar quins criteris cal tenir en compte a l’hora de decidir què succeirà amb els animals quan una institució decideixi deixar de mantenir dofins en captivitat o es vegi obligada a fer-ho.

OBJECTIUS

L'objectiu principal de les jornades és elaborar un document amb unes directrius generals sobre com cal actuar en el cas que una ciutat o un zoo prohibeixin els dofins en captivitat: primers passos, legislació, alternatives i presa de decisions.

Les jornades s'han dividit en quatre blocs principals que tracten els temes següents:

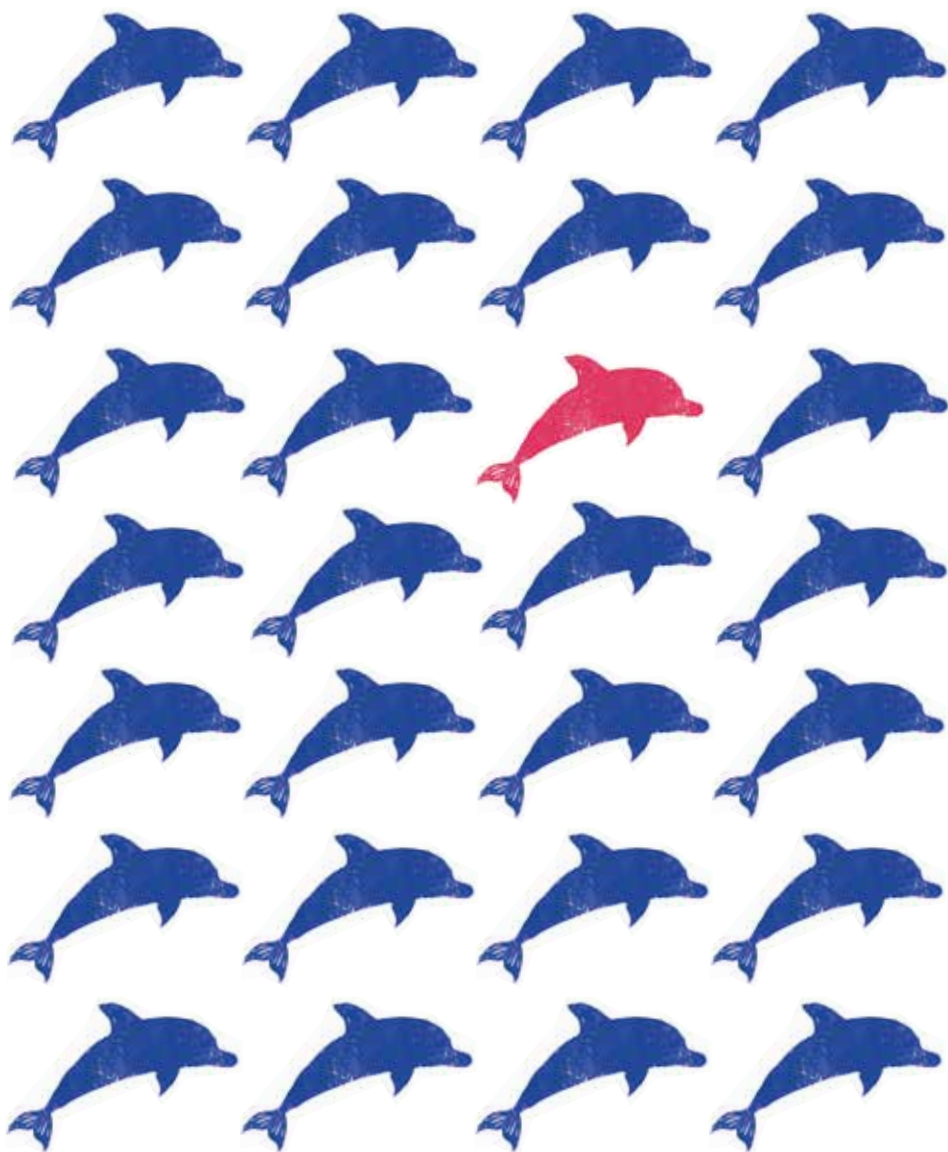
1 Estudis i programes de seguiment a llarg termini de les poblacions en llibertat i costaneres. En aquesta sessió es presentaran estudis a llarg termini sobre els dofins mulars costaners: organització social, etologia, ús d'hàbitats i patologies/epizoòties.

Estudis sobre dofins mulars duts a terme en zoos i aquaris. En aquesta sessió es presentaran estudis de casos de grups socials de dofins mulars en captivitat: organització social, etologia, instal·lacions, aspectes veterinaris i índexs de valoracions de benestar. **2**

3 Alternatives a la captivitat per a animals que han estat captius durant períodes perllongats. En aquesta sessió es presentaran estudis de casos sobre l'aclimatació i l'alliberament de dofins que han estat en captivitat. Exemples pràctics: èxits i problemes.

El darrer dia del seminari, l'Ajuntament vol celebrar un taller privat amb tots els experts convidats amb la finalitat de debatre sobre les alternatives que es plantegen als responsables del Zoo per traslladar els seus dofins. També es durà a terme una visita al grup de dofins en les instal·lacions del Zoo per explicar el cas concret de cada individu.

AGENDA

14 de setembre

- 09:00-10:00 Registre dels participants
10:00-10:45 Benvinguda i introducció
10:45-11:45 Xerrada a càrrec del convidat Erich Hoyt, WDC, Whale and Dolphin Conservation
11:45-12:15 Pausa
12:15-13:30 Sessió 1: Estudis i programes de seguiment a llarg termini de les poblacions en llibertat i costaneres
-Aviad Scheinin: IMMRAC and University of Haifa
-Joan Gonzalvo: Ionian Dolphin Project, Tethys Research Institute (Vídeo Conferència)
-Mariano Domingo: Universitat Autònoma de Barcelona
13:30-14:45 Dinar
14:45-16:00 Sessió 2: Estudis sobre dofins mulars duts a terme en zoos i aquaris
-Manel López Bejar: Universitat Autònoma de Barcelona
-Isabella Clegg: Université Paris 13
-David Perpiñán: Naturavets Consultancy

15 de setembre

- 09:30-11:00 Sessió 3: Alternatives a la captivitat per a animals que han estat captius durant períodes perllongats
-Anastasia Miliou: Archipelagos Institute of Marine Conservation
-Lori Marino: President, Whale Sanctuary Project (Vídeo Conferència)
-Naomi Rose: Animal Welfare Institute
-Sandro Mazzariol: Università degli Studi di Padova
-Rob Lott: WDC, Whale and Dolphin Conservation

11:00-11:30 Pausa
11:30-13:30 Sessió de clausura
13:30-14:45 Dinar
14:45-17:30 Criteris que cal tenir en compte per al procés de presa de decisions en tancar una instal·lació amb dofins captius [sessió tancada]

BIOGRAFIES DEL CONFERENCIANTS

CONFERENCIANT CONVIDAT

ERICH HOYT

WDC, Whale and Dolphin Conservation

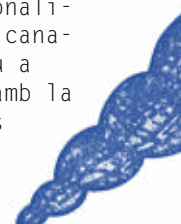
Erich Hoyt és investigador de la Whale and Dolphin Conservation (WDC) d'Anglaterra i autor de més de vint llibres acadèmics i per al gran públic que tracten principalment sobre balenes, dofins, protecció de l'hàbitat marí i les profunditats del mar. Els seus llibres s'han traduït a quinze idiomes i s'han publicat a 25 països. Anomenat la "bíblia de la conservació dels cetacis", el llibre *Marine Protected Areas for Whales, Dolphins and Porpoises* (Taylor & Francis/Earthscan, Oxford i Nova York, 479 pàg., 2011) ha contribuït a definir el programa dels investigadors i els professionals de les àrees marines protegides que treballen per preservar els hàbitats dels mamífers marins.*

Actualment, Hoyt copresideix el Grup de Treball sobre Àrees Protegides per a Mamífers Marins de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN) i és membre convidat del Grup d'Especialistes en Cetacis de la UICN. Entre els guardons que ha rebut per la seva tasca de divulgació i conservació, hi ha la Vannevar Bush

Fellowship de l'Institut Tecnològic de Massachusetts (MIT) i el Premi al Llibre Destacat de l'Any de l'Associació Nord-Americana de Periodistes i Autors pel llibre *Creatures of the Deep*. El 2013, la Societat Europea de Cetacis li va atorgar el Premi sobre Conservació Mandy McMath pel conjunt de la seva obra. Amb doble nacionalitat nord-americana i canadenca, actualment viu a Dorset, Anglaterra, amb la seva dona Sarah i els quatre fills.

ErichHoyt.com
ErichHoytBooks.com
Twitter @ErichHoyt

*Disponible per 30 € només per als participants a les jornades (preu habitual: 48 €). N'hi ha una quantitat limitada. Per reservar-ne un exemplar per avançat, poseu-vos en contacte amb erich.hoyt@mac.com

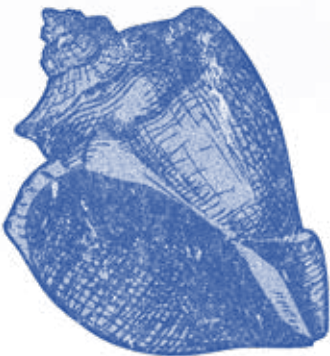
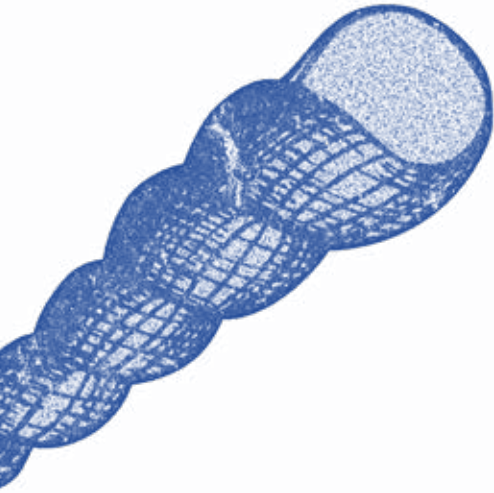

SESSIÓ 1

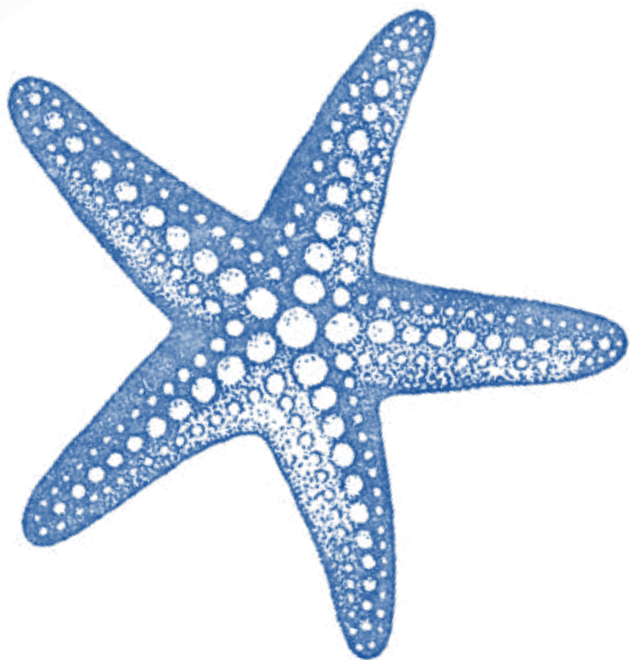
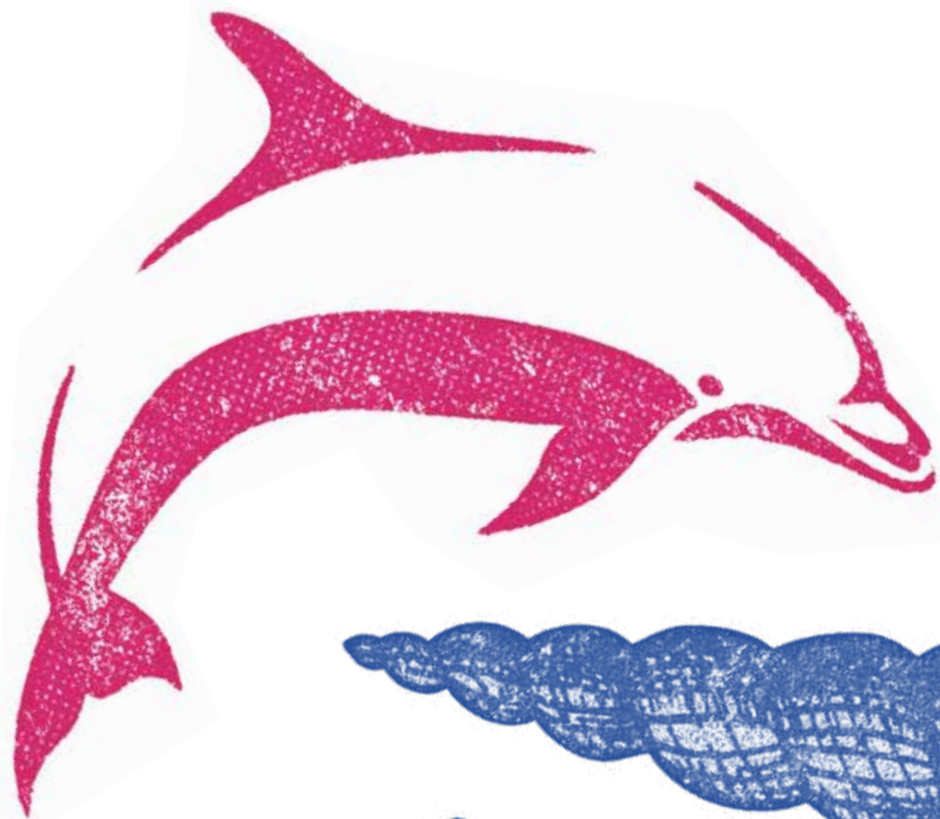
AVIAD SCHEININ

IMMRAC and University of Haifa

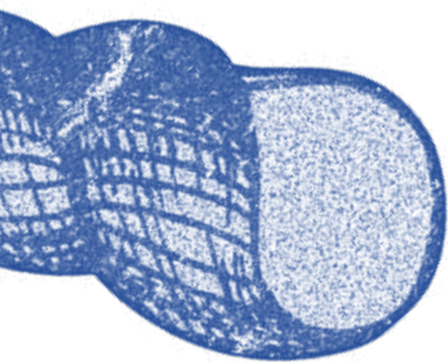
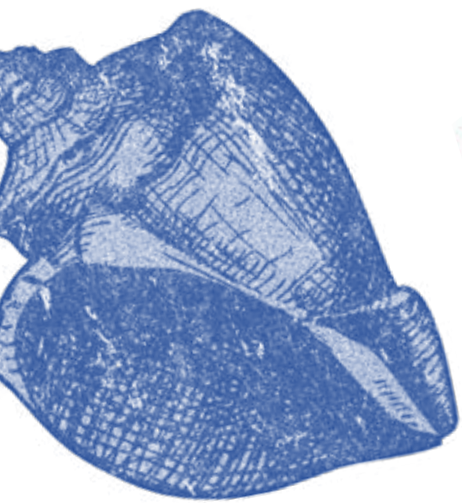
Feliçment casat i amb quatre filles, fa més de dues dècades que treballa per a la conservació de la Mediterrània. Soc cap del Centre de Dofins i del Mar, l'espai educatiu de l'ONG IMMRAC. A més, soc cap del projecte Top Predators de l'Estació de Recerca Marina Morris Kahn de la Universitat de Haifa. Des del 2016, soc membre del comitè científic de l'ACCOBAMS (Acord per a la conservació del cetacis a la mar Negra, la Mediterrània i les zones atlàntiques adjacents) i del Comitè del Panel d'Experts d'Avarades de la Comissió Balenera Internacional (IWC). Vaig dur a terme el meu doctorat a la Universitat de Haifa sobre la població del dofí mular (*Tursiops truncatus*), les tendències en pesca d'arrossegament de fons i la interacció entre tots dos factors al llarg de la plataforma continental mediterrània a Israel. He fet més de 25.000 quilòmetres d'estudis dels mamífers marins de costa per les aigües de la Mediterrània a la zona d'Israel. Fa poc aquesta recerca a llarg termini ha afavorit que les aigües costaneres israelianes fossin declarades com a Àrea Important de Mamífers Marins (IMMA) per als dofins mulars i comuns. A més, he treballat com a instructor de iots des del 1998 i he servit com a oficial de marina a l'Armada d'Israel.

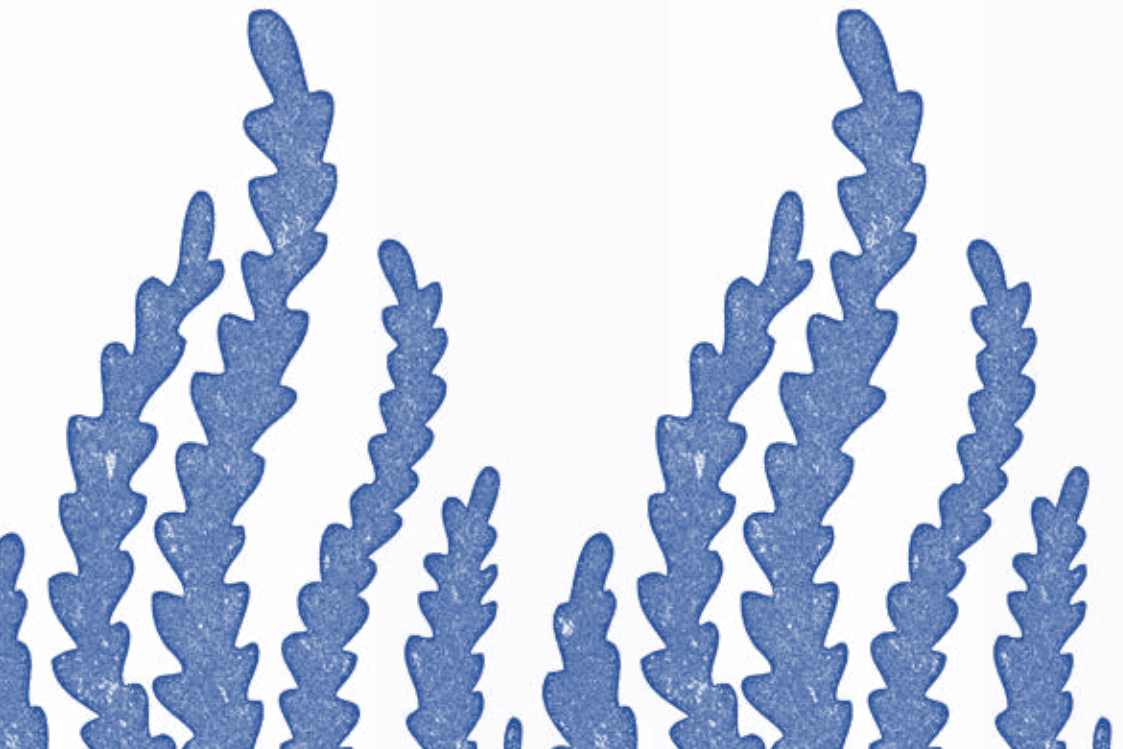

JOAN GONZALVO

Ionian Dolphin Project, Tethys search Institute

Nascut a Barcelona, Joan Gonzalvo és un biòleg català interessat principalment en la conservació de l'entorn marí i, més concretament, en l'estudi i la conservació dels cetacis. En les dues darreres dècades, Gonzalvo ha estudiat els dofins en el seu entorn natural. Té un doctorat en Biodiversitat per la Universitat de Barcelona, centrat en les amenaces antropogèniques dels dofins de costa a la Mediterrània. Des del 2007, és membre del Consell d'Administració del Tethys Research Institute. Entre el 2000 i el 2005, Gonzalvo va ser membre del Grup d'Estudi i Conservació de Mamífers Marins de la Universitat de Barcelona. Ha treballat com a assessor del Centre d'Activitat Regional per a Àrees Especialment Protegides (RAC/SPA), del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA), i en l'Acord per a la conservació del cetacis a la mar Negra, la Mediterrània i les zones atlàntiques adjacents (ACCOBAMS) en la preparació de plans d'acció per a la conservació de cetacis a Síria i el Líban, respectivament. El març del 2015, va passar a ser membre del Consell de la Societat Europea de Cetacis, de la qual actualment és vicepresident. L'octubre del 2016, va esdevenir membre del Comitè Científic de l'ACCOBAMS. Des del 2006, la seva recerca ha tingut lloc principalment a la part occidental de Grècia, on encapçala el Projecte sobre els dofins del mar Jònic.

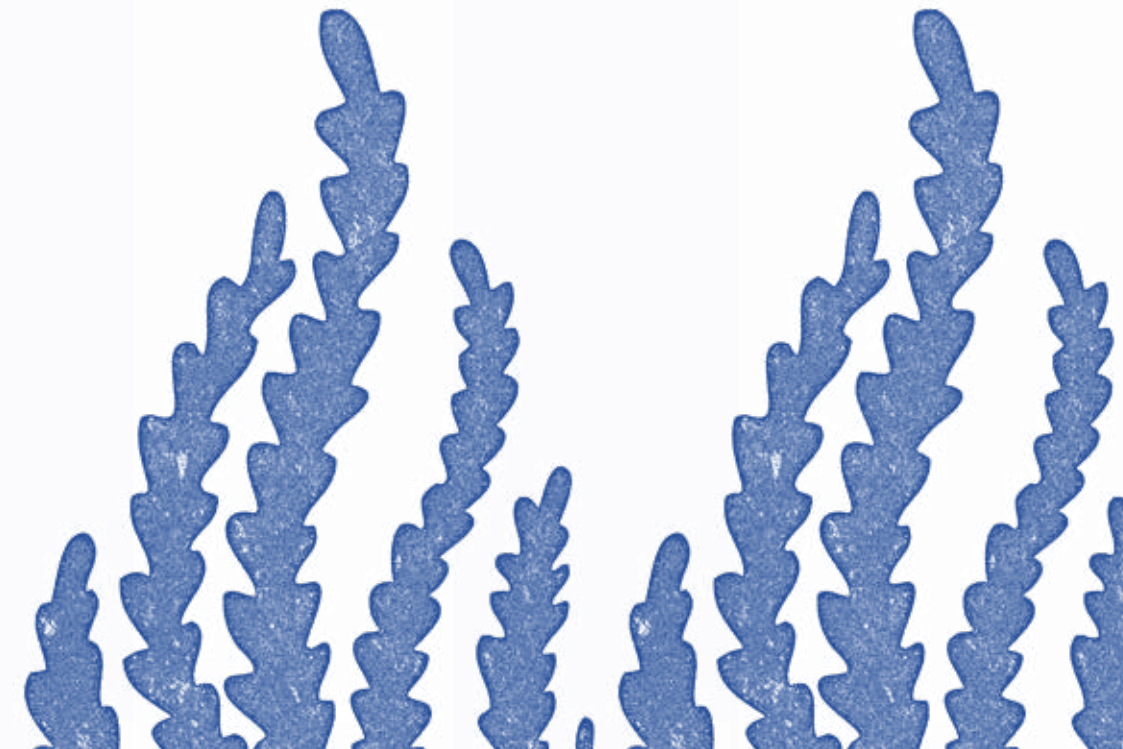

MARIANO DOMINGO ÁLVAREZ

Universitat Autònoma de Barcelona

Mariano Domingo Álvarez, nascut a Madrid el 1957, es va llicenciar en Medicina Veterinària per la Facultat de Veterinària de Saragossa el 1979. Es va especialitzar en Patologia Veterinària a la Facultat de Veterinària de Giessen (Alemanya). Tesi de doctorat a la Facultat de Veterinària de Giessen (Alemanya) el 1982. Diplomats pel Col·legi Europeu de Patòlegs Veterinaris.

Des del 1984, ha dut a terme activitats formatives i de recerca al Departament de Salut Animal de la Universitat Autònoma de Barcelona i el 1999 va ser designat director del Centre de Recerca en Sanitat Animal (CRESA), una instal·lació de tipus BSL3 al Campus de la UAB. En aquests anys, els seus interessos de recerca principals han estat les malalties porcines i de remugants, així com les malalties dels cetacis. Des del 1990 participa en la investigació sobre cetacis avarats i causes de mort en la costa catalana.

SESSIÓ 2

ISABELLA CLEGG

Laboratori d'Etologia Experimental i Comparada

Pel fet d'haver obtingut la llicenciatura en Comportament i Benestar Animal i posteriorment el màster en Ciències dels Mamífers Marins, Clegg ha pogut combinar aquests dos camps de coneixement per estudiar el benestar dels mamífers marins. A més, acaba de finalitzar un doctorat sobre el desenvolupament de mesures per al benestar dels dofins en col·laboració amb la Universitat de París 13 i el Parc Astérix, pel qual va obtenir les beques del programa CIFRE i la Federació d'Universitats per al Benestar Animal (UFAW). Clegg ha publicat una desena d'articles a revistes científiques sobre el benestar dels mamífers marins, i també llibres, a banda de fer xerrades a fòrums públics i de ser l'oradora principal de les jornades de la UE sobre desenvolupament de mesures per al benestar dels mamífers marins del 2016. A més, ha dut a terme recerques sobre dofins en llibertat, ha col·laborat en projectes de conservació de la vida marina i té experiència en la cura i l'entrenament de mamífers marins. Clegg es dedica especialment a millorar el benestar dels dofins en entorns de captivitat i té l'objectiu de desenvolupar mètodes associats per al seguiment de les poblacions en llibertat.

MANEL LÓPEZ BÉJAR

Universitat Autònoma de Barcelona

El doctor Manel López Béjar és professor titular de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Va llicenciar-se i obtenir el doctorat en aquesta mateixa universitat el 1990 i el 1995, respectivament. Del 2002 al 2003, el doctor López Béjar va dur a terme la beca de postdoctorat Marie Curie a la Divisió de Fisiologia Animal de la Universitat de Nottingham (Regne Unit). Actualment imparteix els cursos d'Anatomia Veterinària i de Tècniques de Reproducció Assistida a la Facultat de Veterinària de la UAB; cursos de postgrau en especialitzacions veterinàries; diversos cursos sobre benestar animal (hormones de l'estrès) i reproducció en llibertat; graus de màster sobre conservació de la biodiversitat i benestar animal, i duu a terme altres activitats en programes de doctorat a diverses universitats espanyoles. El doctor López Béjar és autor de més de 125 articles de recerca en revistes científiques internacionals. Ha supervisat 12 tesis doctorals i ha coordinat i participat en més de 25 projectes finançats tant per institucions públiques com privades. La seva línia principal de

recerca està relacionada amb l'avaluació dels factors que afecten el benestar animal i el seu sistema reproductiu. És el cap del grup de recerca ERPAAW (Endocrinologia, Fisiologia Reproductiva i Benestar Animal) i membre del grup de recerca multidisciplinari GRI-BCN (Grup de Recerca sobre Infertilitat, Barcelona).

DAVID PERPIÑÁN

Naturavets Consultanc

David Perpiñán es va llicenciar l'any 2000 a la Facultat de Veterinària de Barcelona. Des d'aleshores, ha practicat la medicina en animals salvatges, exòtics i de zoo per a hospitals privats, zos i universitats dels Estats Units, el Regne Unit i Espanya. Perpiñán té un màster per la seva feina en hematologia dels quelonis, un doctorat en malalties virals de les fures i un diploma del Col·legi Europeu de Medicina Zoològica, a més de ser especialista en Medicina d'Animals Salvatges i de Zoo pel Reial Col·legi de Cirurgians Veterinaris del Regne Unit. Actualment treballa com a assessor en medicina i benestar d'animals exòtics i zoo.

SESSIÓ 3

ANASTASIA MILIOU

Archipelagos Institute of Marine Conservation

Anastasia Miliou és biòloga marina i des de l'any 2000 és la directora científica de l'ONG grega Archipelagos, Institut de Conservació de l'Entorn Marí. A més, és l'ambaixadora de Grècia a la UE per a Instal·lacions Pesqueres Sostenibles i Política Marítima.

La seva àrea de coneixement és la recerca i la gestió d'instal·lacions pesqueres, la recerca sobre mamífers marins i la conservació d'hàbitats marins protegits, si bé una gran part de la seva tasca també inclou la implicació dels grups d'interès en el procés de conservació dels recursos marins.

Anastasia Miliou és un dels membres fundadors del Santuari de la Vida Marina al mar Egeu que actualment s'està construint a l'illa de Lipsí i que es preveu que s'acabi properament, amb l'objectiu que funcioni com una estació veterinària i tingui cura dels mamífers i tortugues marins en llibertat dins d'una badia impolluta i biodiversa, a més de constituir un dels primers santuaris seminaturals permanents del món per rehabilitar dofins rescatats de l'activitat comercial.

LORI MARINO

Resident, Whale Sanctuary Project

La doctora Lori Marino és una neurocientífica experta en comportament i intel·ligència animals que ha treballat a la Universitat d'Emory. Actualment és la presidenta de The Whale Sanctuary Project. Ha obtingut reconeixement internacional per la seva tasca en l'evolució del cervell i la intel·ligència en dofins i balenes. El 2001 va ser coautora d'un estudi pioner que va oferir la primera prova concloent de l'autoreconeixement en un mirall dels dofins mulars (Reiss i Marino, 2001), després del qual va decidir continuar la recerca en animals captius. Ha publicat més de 130 articles empírics i de revisió sobre neurobiologia i evolució de dofins i balenes i sobre l'ètica de les relacions animals entre humans i no humans, incloses crítiques a la teràpia assistida amb dofins i altres qüestions sobre captivitat.

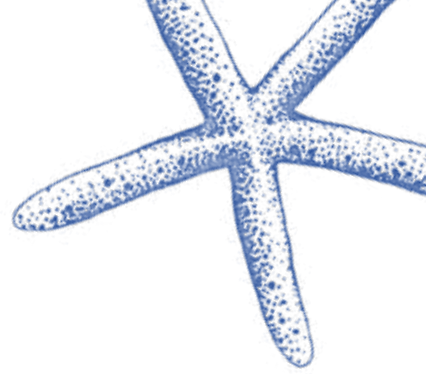
NAOMI A. ROSE

Animal Welfare Institute

Naomi Rose treballa com a científica especialista en mamífers marins a l'Institut per al Benestar Animal de la ciutat de Washington. Col·labora en diverses campanyes i coalicions que tracten problemes relacionats amb la captura, el comerç i la captivitat de cetacis vius tant als Estats Units com a l'estranger. Des de l'any 2000 és membre del Comitè Científic de la Comissió Balenera Internacional (IWC), on participa en els subcomitès de qüestions mediambientals i supervisió de balenes. A més, és autora o coautora de més de quaranta articles científics i de nombrosos treballs per a publicacions sobre la protecció d'animals, a més de capítols de diversos llibres. Al llarg de l'any, imparteix classes a tres universitats i ha participat en conferències, tallers, reunions i grups de treball d'àmbit internacional, nacional i estatal. Ha declarat davant el Congrés dels Estats Units quatre vegades i també al Parlament del Canadà i en altres sessions legislatives i normatives de diversos estats. La seva tasca va quedar reflectida el 2012 en el llibre de no-ficció *Death at SeaWorld*, de David Kirby, i l'abril del 2015 va fer una xerrada TedX a Bend, Oregon, sobre el benestar de les orques en captivitat. Es va doctorar en Biologia per la Universitat de Califòrnia a Santa Cruz el 1992, amb una tesi que estudiava la dinàmica

social de les orques en llibertat. Treballa des de fa 25 anys en el camp de la defensa dels mamífers marins.

SANDRO MAZZARIOL

Università degli Studi di Padova

Sandro Mazzariol és patòleg veterinari a la Universitat de Pàdua, on treballa en malalties dels cetacis des del 2002 amb un interès especial en les tècniques forenses. És membre del grup de treball de coordinació de la Xarxa Nacional Italiana d'Avarades que se centra específicament en balenes de grans dimensions, mortalitats en massa i animals vius. Recentment ha estat designat president del Panel d'Experts de la Comissió Balenera Internacional (IWC) i té la tasca concreta de col·laborar amb les xarxes d'avarades de tot el món. Els darrers anys ha estat designat assessor per a ACCOBAMS i per a diversos països de la Mediterrània amb la finalitat de coordinar projectes transfronterers centrats en la conservació dels cetacis. Gràcies a aquesta experiència en mamífers marins, treballa com a consultor per a diversos zoos i aquaris d'Itàlia i col·labora amb les autoritats a l'hora de supervisar el benestar dels animals en aquestes instal·lacions.

ROBERT LOTT

WDC, Whale and Dolphin Conservation

Rob Lott és director de polítiques i responsable del programa d'orques de la Whale and Dolphin Conservation (WDC), una entitat benèfica internacional que defensa la idea d'un món on totes les balenes i els dofins estiguin en entorns segurs i en llibertat. Lott viu al Regne Unit i té un màster en Ciències dels Mamífers Marins. La seva tesi tractava sobre la dinàmica de la població del banc de dofins mulars resident a la badia de Cardigan, a Gal·les. Actualment, treballa en el programa contra la captivitat de la WDC i s'encarrega del problema de la captura, encara vigent, de cetacis vius a Rússia i al Japó per ser subministrats al sector dels parcs marins, a més de millorar el benestar de balenes i dofins captius mitjançant l'estudi d'opcions de santuaris de retir. Col·labora amb una llarga sèrie de grups d'interès, entre ells membres de la societat civil, activistes de base, polítics, científics i representants del sector turístic. A més, és un escriptor i fotògraf compromès i ha publicat la seva obra a revistes i diaris internacionals.

